



Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Seč, okres Chrudim

Čs. pionýrů 298, 538 07 Seč

Identifikátor školy: 600 090 701

Termín konání tematické inspekce: 10. až 12. květen 2004

Čj.:	J2-1084/04-2651
Signatura:	tj1cx130

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ zjištění a zhodnocení personálních a materiálních podmínek a průběhu vzdělávání žáků
– žadatelů o azyl a finančního zabezpečení jejich vzdělávání.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola v Seči se nachází v krásném přírodním areálu, jehož majitelem je akciová společnost JUNIOR centrum Seč. V tomto areálu je zároveň Pobytové středisko Správy utečeneckých zařízení Ministerstva vnitra ČR (dále jen PoS SUZ MV) Seč.

V době inspekce navštěvovalo školu v 9 třídách 126 českých žáků. Počet dětí žadatelů o azyl z POS SUZ MV plnících povinnou školní docházku v ZŠ byl 17 žáků (v průběhu školního roku kolísá, dosahoval až počtu 45). Škola v současné době nemá vyrovnávací třídu, která by zabezpečovala základní jazykovou přípravu (viz Metodický pokyn MŠMT ČR k školní docházce žadatelů o azyl čj. 10 149/2002-22). Vyrovnávací třída pro děti předškolního věku je součástí PoS SUZ MV, kde jazykovou přípravu v „Dětském centru“ zajišťují sociální pracovníci. Zároveň sledují docházku a přípravu žáků docházejících do základní školy. Pro žáky (5 dětí rozdílného školního věku), kteří přišli na naše území před měsícem a jejich dorozumívací schopnosti jsou mizivé, vytvořila škola tzv. doučovací kroužek českého jazyka, kde jim učitelka věnuje individuální přístup a pracují podle svých možností a schopností.

Ve škole se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2, včetně doplňků čj. 25 018/98-22. Škola sdružuje základní školu a školní družinu.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM A VE VZTAHU K DĚTEM ŽADATELŮ O AZYL

Hospitované hodiny (český jazyk a matematika v 1., 2., 3., 4., 7. a 9. ročníku, zeměpis a přírodopis v 7. ročníku, chemie v 9. ročníku, výtvarná výchova ve 2. ročníku a pracovní činnosti ve 3. ročníku) byly vyučovány učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí s výjimkou 4. ročníku. V době inspekce byly sledované hodiny na 2. stupni (s výjimkou přírodopisu) suplované vyučujícími bez odborné způsobilosti pro výuku těchto předmětů.

Přestože nebyl při inspekci předložen organizační řád a organizační schéma, chod školy vzhledem k její velikosti a přenos informací uvnitř školy souvisejících s výchovou a vzděláváním dětí žadatelů o azyl jsou zajištěny.

S vnitřním řádem školy, který obsahuje práva a povinnosti žáků, jsou zákonní zástupci žáků seznámeni písemně formou letáku na začátku školního roku. Vnitřní řád platí pro všechny žáky, tzn. i pro děti žadatelů o azyl.

Ze zápisů jednání pedagogických rad, většiny předmětových komisí i ve Výroční zprávě o činnosti školy ve školním roce 2002/2003 je zřejmé, že pedagogičtí pracovníci se pravidelně zabývají a přijímají opatření vzhledem k průběhu a výsledkům vzdělávání a výchovy dětí žadatelů o azyl. Péče a celkové sledování těchto žáků je soustředěna u ředitele školy, který

úzce spolupracuje s vedením PoS SUZ MV. Práce s těmito žáky je náročná. Většinou škola nedostává zprávy o tom do které třídy chodili, s jakými výsledky a hlavně jaké učivo probírali. Na základě toho, co řeknou žáci či sdělí rodiče (pokud jsou schopny se srozumitelně vyjádřit) nelze stavět, protože učivo většinou neovládají. V mnohých případech už některou třídu opakovali, často nezvládají učivo o 2 – 3 ročníky nižší než by bylo odpovídající jejich věku. Navíc mnohým slovům nerozumí, značné problémy mají v pravopise i čtení, v syntéze hlásek ve slabiky a následně ve slova. V matematice chybují v základních početních výkonech, problémy ve slovních úlohách pramení v malé znalosti českého jazyka. Někteří odbývají písemné práce, domácí úkoly mají špatně vypracované. V jejich chování se nevyskytují odlišné problémy od místních žáků. Ti, kteří pobývají v ČR již delší dobu dosahují v prospěchu velmi dobrých výsledků (i vyznamenání). V zápisech z pedagogických rad jsou uvedeni i někteří, kterým byla udělena pochvala za plnění školních povinností.

Děti žadatelů o azyl navštěvující školu se účastní veškerých aktivit školních i mimoškolních. Navštěvují zájmové kroužky (škola jich nabízí 8) a účastní se sportovních soutěží. Naopak aktivity PoS SUZ MV jsou běžně navštěvovány místními žáky. V soužití žáků školy a dětí žadatelů o azyl jsou kamarádské, nejsou mezi nimi žádné větší rozepře. Neobjevila se ani xenofobie, rasové či náboženské problémy.

Ředitel školy při přijímání dětí žadatelů o azyl do školy postupuje podle metodického pokynu MŠMT ČR čj. 21 836/200-11. Činnost výchovného poradce nebyla předmětem inspekční činnosti, neboť za oblast výchovy a vzdělávání dětí žadatelů o azyl nemá hlavní odpovědnost. Formální plán práce (např. začleňování do třídních kolektivů a sledování průběhu a problémů) s dětmi žadatelů o azyl škola nemá. Ředitel se touto problematikou však zabývá hlouběji. V rámci absolvování funkčního studia vedoucích pracovníků škol a školských zařízení vypracoval závěrečnou práci „Řízení výchovně vzdělávacího procesu žáků žadatelů o azyl v základní škole“. Tato práce byla dána Pedagogickým centrem Pardubice k dispozici jako studijní materiál pro eventuální další zájemce.

Katalogové listy dětí žadatelů o azyl jsou založeny a vedeny, vzhledem k chybějícím dokumentům o jejich předchozím vzdělávání jsou neúplné. V třídních výkazech jsou žáci vedeni, často však nemůže být vyplněno ze které školy přišli a kam odešli, délka školní docházky apod. (tyto informace nemá ani PoS SUZ MV). Docházka jmenovaných žáků je vedena samostatně na docházkových listech (v jednom případě v třídní knize).

Spolupráce s Pedagogicko psychologickou poradnou Chrudim, která má v prostorách školy detašované pracoviště, je pro školu přínosem, především včasnou diagnostikou specifických poruch učení a bezodkladným řešením problémů žáků, včetně dětí žadatelů o azyl. Výše popsané podmínky podporují pozitivní vzdělávání a výchovu dětí žadatelů o azyl.

Personální podmínky pro výchovu a vzdělávání dětí žadatelů o azyl umožňují plnit přijatý vzdělávací program, jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM A VE VZTAHU K DĚTEM ŽADATELŮ O AZYL

Třídy základní školy se nacházejí ve dvou budovách. V jedné je umístěno vedení školy, 1. až 4. třída a oddělení školní družiny. Ve druhé se nachází třídy 5. – 9. ročníku, odborné pracovny, dvě tělocvičny, místnost pro „vyrovnávací třídu“, školní a učitelská knihovna a kabinety. Pracovna pro informatiku je vybavena dostačujícím množstvím kvalitních počítačů, včetně napojení na Internet. Žáci i pracovníci školy se stravují u soukromé firmy

JUNIOR centrum Seč. Práce personálního, mzdového a účetního charakteru školy zajišťuje soukromá firma ANTIC Zeus Chrudim.

Děti žadatelů o azyl, které navštěvují školu, jsou vybaveny učebnicemi a učebními pomůckami ve stejném množství jako děti občanů ČR. Vybavení nenárokovými školními potřebami je řešeno pomocí neziskových organizací. Školní družinu nenavštěvují, školní klub při škole nebyl zřízen.

Zřizovatel v rámci svých možností pečuje o materiální zázemí školy (budovy, vybavení zkvalitňující vyučovací proces). Uvolňuje i finanční prostředky na akce školy, které jsou společné pro všechny žáky.

Materiálně-technické podmínky umožňují realizovat vzdělávání a výchovu dětí žadatelů o azyl, jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací program

V hospitovaných třídách a předmětech byl realizován přijatý vzdělávací program. V matematice ve 2. ročníku bylo na žácích vyžadováno rozšiřující učivo, které mají umět ve 3. ročníku. Úprava učebního plánu na podmínky školy je v souladu s povinnou týdenní hodinovou dotací vyučovacích předmětů. Volitelnými předměty jsou: v 7. ročníku semináře z českého jazyka a matematiky, v 8. ročníku informatika a výpočetní technika, v 9. ročníku semináře z českého jazyka, informatika a výpočetní technika.

Upravený režim vyučovacího dne (rozvrh hodin) byl odsouhlasen dopisem MŠMT pod č.j. 28 292/03-22, ze dne 10. 10. 2003. Povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce, matematice, zeměpisu, přírodopisu, ve výtvarné výchově a praktických činnostech ve vybraných třídách

K posouzení úrovně výchovně-vzdělávací činnosti byly uskutečněny hospitace v šesti třídách 1. - 9. ročníku tam, kde byli zařazeni žáci – děti žadatelů o azyl.

Vyučování probíhalo ve standardně zařízených kmenových třídách. Všichni sledovaní žáci měli k dispozici učebnice a pracovní sešity. V některých hodinách je doplnily připravené texty, tabulky na psaní a další pomůcky. Nízké počty žáků ve třídách umožňují vyučujícím individuální přístup k jednotlivým žákům.

V průběhu výuky jmenovaní žáci byli zaměstnáni společně s ostatními žáky, do kolektivu se začlenili velmi dobře. Většinou se snažili, pracovali samostatně. V případě potřeby jim učitelky látku znovu vysvětlily, pomáhaly jim. V hodinách čtení byli vedeni ke správnému vyjadřování, orientaci v textu a k rozvoji čtenářských dovedností. Úroveň čtení, psaní a slovní zásoba byly různé. Jejich výsledky v českém jazyce byly lepší, čím déle byli na našem území. Při rukodělných činnostech pracovali se zájmem. Nevýhodou se jevily věkové rozdíly žáků v ročníku.

Ve většině sledovaných vyučovacích jednotek měli sledovaní žáci možnost projevit své názory, často je však sami nevyužili. Byli motivováni poznatky z praxe a zajímavostmi vztahujícími se k učivu. Prověřování znalostí bylo ve sledovaných hodinách prováděno většinou formou společného opakování učiva. Učitelky chválily jejich snahu i pokrok dle jejich individuálních dispozic. Zřetel byl brán na dostupné možnosti školní úspěšnosti žáků,

přiměřeně bylo voleno pracovní tempo. Klasifikace žáků – dětí žadatelů o azyl má spíše pozitivně motivující charakter. Vyučující svou verbální a neverbální komunikací vytvářeli pro žáky přátelskou, vstřícnou a nestresující atmosféru. Snažili se o osobnostní a sociální rozvoj žáků, upevňování jejich sebedůvěry, sebeúcty a vzájemného respektování. Většinou měli žáci možnost zažít radost z výsledků své práce.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných třídách a předmětech dětí žadatelů o azyl jsou celkově velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji ve zřizovací listině.

Finanční zabezpečení vzdělávání dětí žadatelů o azyl

Škola se při zabezpečování povinné školní docházky dětí žadatelů o azyl řídí metodickými pokyny MŠMT čj. 21 836/2000-11 a čj. 10 149/2002-22.

Finanční prostředky na zabezpečení výuky žáků – dětí žadatelů o azyl byly škole vyčleněny pouze v prvním rozpise rozpočtu z března 2003. Ředitel využil možnosti uvedené v metodickém pokynu a žádal dopisem ze dne 27. ledna 2003 o navýšení mzdových prostředků pro vyučující ve vyrovnávací třídě a na mzdové prostředky pro ostatní učitele vyučující žáky – děti žadatelů o azyl. V dalších rozpisech byly škole finanční prostředky navýšeny, ale nebylo stanoveno, zda se jedná o navýšené prostředky určené na výuku žáků – dětí žadatelů o azyl.

Při stanovení výše příplatků za třídnictví zaměstnavatel přihlédl k práci třídního učitele ve třídě se žáky – dětmi žadatelů o azyl. Vzhledem k objemu přidělených finančních prostředků na mzdy nebyly příplatky za třídnictví uvedených zaměstnanců stanoveny v maximální výši dané ustanovením § 9 odst. 3 písm. a) nařízení vlády č. 251/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Z předložených dokladů bylo zjištěno, že zřizovatel přihlédl při stanovení osobního příplatku k vyšším nárokům na řídicí práci ředitele školy v souvislosti se zabezpečením výuky žáků – dětí žadatelů o azyl dle metodického pokynu. Při stanovení osobních příplatků zaměstnanců zaměstnavatel zohledňoval, dle kritérií pro přiznání osobních příplatků, náročnost práce učitele vyučujícího ve třídě s žáky – dětmi žadatelů o azyl. Z předložených dokladů však nebylo možné zjistit, zda částka stanovená pro osobní příplatky byla o 10 % vyšší, než je částka stanovená v průměru pro příslušný kraj. Tato částka nám není známa.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina ze dne 14. října 2002
2. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, MŠMT čj. 31 044/02-21, ze dne 27. listopadu 2002
3. Inspekční zpráva čj. 101 063/01-5111, ze dne 28. února 2001
4. Protokol ČŠI čj. 101 064/01-511, ze dne 28. února 2001

5. Dopis MŠMT čj. 28 292/03-22, ze dne 10. 10. 2003 upravující režim vyučovacího dne (rozvrh hodin)
6. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003
7. Výchovně-vzdělávací program školy – aktuální stav
8. Realizovaný učební plán školy pro školní rok 2003/2004
9. Vnitřní řád školy s platností od 1. září 2003
10. Rozvrh hodin jednotlivých tříd ve školním roce 2003/2004
11. Třídní knihy hospitovaných tříd – aktuální stav
12. Aktuální stav třídních výkazů a katalogových listů žáků – dětí žadatelů o azyl
13. Zápisy z jednání pedagogických rad ve školním roce 2003/2004
14. Tematické plány hospitovaných předmětů – školní rok 2003/2004
15. Zápisy z jednání předmětových komisí ve školním roce 2003/2004

ZÁVĚR

Škola úspěšně zabezpečuje základní jazykovou přípravu potřebnou k začlenění dětí žadatelů o azyl do výchovně-vzdělávacího procesu a poskytuje jim základní vzdělání ve stejné míře jako dětem občanů České republiky. Mohou se účastnit (a většinou se účastní) veškeré zájmové činnosti nabízené školou. Personální a materiální podmínky školy umožňují postupovat podle metodických pokynů MŠMT.

V současném školním roce se mezi žáky neobjevily žádné náznaky xenofobie, rasové či náboženské nesnášenlivosti. U žáků – dětí žadatelů o azyl se nevyskytly výrazné problémy v chování. Přítomnost dětí žadatelů o azyl je spíše pro školu a žáky pozitivním přínosem.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladimír Tomek	Mgr. Vladimír Tomek, v.r.
Členové týmu	Mgr. Věra Rečlová	Mgr. Věra Rečlová, v.r.

V Pardubicích dne 3. června 2004

Příloha: Část Výroční zprávy školy za školní rok 2002/2003, týkající se výchovy a vzdělávání dětí žadatelů o azyl.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. červen 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Lubomír Křapka

Mgr. Lubomír Křapka, v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Příloha:

Autentická část Výroční zprávy základní školy Seč za školní rok 2002/2003, týkající se výchovy a vzdělávání dětí žadatelů o azyl.

Výuka žáků z PoS SUZ MV v Seči

V září 2002 bylo do výuky zapojeno 17 žáků-asyntů, ve vyrovnávací třídě se výuky účastnilo 11 dětí (k termínu podávání statistických výkazů 8). Počet těchto dětí během celého roku neustále kolísal v návaznosti na skladbu obyvatel Pobytového střediska.

Ve vyrovnávací třídě pracovala důchodkyně pí Alenka Cipryánová na úvazek 0,909 – 20 vyučovacích hodin. Její práce je velmi náročná. Jen pro názornost uvedu pár příkladů:

- a) za 4. čtvrtletí se ve vyrovnávací třídě vystřídal celkem 23 dětí
- b) skladba dětí byla od 6 do 14 let
- c) národnostní složení je Slováci, Rusové, Kazachstánci, Čečenci, Mongol, Rumun, Ukrajinci, Kyrgyzstánci, dříve i Afghánci

Výuka těchto žáků je velice problematická, úroveň jejich znalostí je velmi rozdílná. Práce je převážně individuální. Jazyková bariéra brání komunikaci. Výuka směřuje především ke zvládnutí českého jazyka – více ústně než písemně, základních matematických úkonů a poznání života v ČR – chování ve škole, v obchodě, u lékaře, ...

Výuka žáků, kteří jsou začleněni do jednotlivých tříd nese též jistá úskalí. Je faktem, že tito žáci jsou v PoS delší dobu. Není výraznějších problémů s jejich začleněním do třídních kolektivů, ale problémem je jejich domácí příprava a celková disciplinovanost. Jejich zájem o výuku je často velmi malý. Jednotlivé problémy řešíme operativně ve spolupráci s pracovníky PoS SUZ MV a Cizineckou policií. Ne vždy nacházíme pochopení u samotných rodičů.

Závěrečné hodnocení výuky ve vyrovnávací třídě (tř. uč. Alenka Cipryánová):

Vyrovňovací třída pracuje po celý školní rok. Počet dětí ve třídě značně kolísá, někdy je změna počtu i vícekrát za týden. K 30. červnu je skladba žáků následující:

- 3 žáci – Slovensko
- 1 žák – Rusko
- 1 žáci - Kazachstán
- 7 žáků – Rusko - Čečensko

Práce s těmito žáky je velice náročná. Žáci nemají stejné znalosti, navíc mnohým dělá problém jazyk. Společně se dá pracovat jen s malými dětmi. S ostatními se musí pracovat individuálně.

Učíme se všem předmětům jako na ZŠ. Věnujeme se více komunikaci v českém jazyce, orientaci, poznávání okolí školy, chování nejen ve škole, ale i mimo ni, vystupování apod. U některých žáků bylo dosaženo dobrých výsledků, především u nejmladších žáčků. Ve třídě nebyly výraznější problémy s chováním, nicméně výuka je velmi živá. Vyučující musí počítat s častým vyrušováním, spontánním chováním, které není v našich podmínkách obvyklé. Problémy jsou se základními hygienickými návyky, domácí příprava neexistuje.

Drobné přestupky jsme řešili hned pohovorem, domluvou. Děti jsou ale kamarádké, často si pomáhají.

Pro zlepšení a zpestření práce pro příští rok bychom potřebovali více vhodných učebnic a hlavně pomůcek. Uvítali bychom i určité metodické vedení, jak správně s těmito dětmi pracovat.

Žáci z vyrovnávací třídy byli ke konci školního roku 2002/03 hodnoceni slovně.

Celkový současný počet žáků a jejich častá fluktuace zdánlivě narušuje výuku. Žáci i rodiče jsou na přítomnost „asylantů“ přivyklí a výhrady ze stran pedagogů či rodičů jsou výjimečné. Celkově lze hodnotit přítomnost těchto žáků jako téměř bezproblémovou, adaptace dětí až na výjimky nenarušuje výuku. Učitelé získali tak navíc nové pedagogické poznatky plynoucí z výchovy nestandardně zařazovaných žáků.

Od září 2002 organizujeme ve spolupráci s pracovníky Organizace pro pomoc uprchlíkům akci „Arteterapie pro děti utečenců s účastí dětí ZŠ“. Akce je financovaná vládou USA prostřednictvím finančního grantu. Pracovníci velvyslanectví Spojených států navštívili několikrát PoS i školu a pomohli s celkovou realizací projektu. Děti se jednou týdně setkávají na společných akcích výtvarného nebo hudebního charakteru. Pod dohledem odborníků se učí netradiční výtvarné techniky či hru na různé rytmické nástroje. Výsledky své práce prezentují i na veřejnosti, dvakrát jejich úspěchy natáčela i Česká televize.

V novém školním roce dle informací z PoS SUZ MV lze reálně předpokládat začlenění ještě většího počtu žáků – „asylantů“ v naší škole. Tato informace ale není směrodatná, závisí na skladbě obyvatel Pobytového střediska, které my nemůžeme ovlivnit.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-06-14	J2-1095/04-2651
Zřizovatel	2004-06-14	J2-1096/04-2651

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.